LAUSUNTO

4.11.2025

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö E 66/2025 vp

VALTIONEUVOSTON SELVITYS: E-KIRJE: KOMISSION TIEDONANTO EU:N VARASTOINTI-STRATEGIASTA

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

ETL:n näkemyksen mukaan on tärkeää nähdä ero kansallisen varautumisen ja varastoinnin sekä kansainvälisen varastoinnin välillä, niin tavoitteiden, toimintamallien kuin päätäntävallan osalta. Kansainvälinen varastointi ja koordinaatio ei saa häiritä kansallista varastointia ja päätöksentekoa. Vastaavasti kansainvälinen varastointi, jossa valtiolliset toimijat toimivat toimenpanijoina, tulee olla kansainvälisesti johdettua ilman kansallista puuttumista. Kokonaisvastuu maan varautumisesta on aina kullakin valtiolla itsellään, ja niin että edistyneimmät maat eivät maksa vähemmän edenneiden maiden varautumista. Turvallisen varastoinnin näkökulmasta on välttämätöntä, että varastoivat tahot, kuten kansalliset toimijat, voivat pitää tiettyjä tietoja salassa.

Ruoan saatavuutta kriisitilanteissa vahvistettaessa on tärkeää huomioida koko arvoketju, ml. elintarviketeollisuus joka ruoan valmistaa ja osittain jakelee. Kriisien näkyminen arvoketjun loppupäässä, lähimpänä kuluttajaa, aiheuttavat aina nopeimmat ja voimakkaimmat markkinareaktiot ml. yleinen levottomuus. Tämän tulisi näkyä myös mahdollisissa varastointipäätöksissä. Lisäksi häiriöt, jotka vaikuttavat useampaan eri sektoriin, tulisi myös nähdä elintarvikealalle tärkeinä, kuten tietoliikenteeseen ja energiansaantiin liittyvät ongelmat.

ETL pitää kannatettavana, että kansainvälissä varastoinnissa huomioidaan kansallisvaltioiden rajat ylittävien riippuvuuksien tukeminen kuten logistiikka, merenalaiset kaapelit ja niiden korjauskapasiteetin vahvistaminen, varsinkin jos omaisuus ja yrityksen vastuu on sellaisella maantieteellisellä alueella, että yritys ei sitä itse pysty suojelemaan.

ETL pitää kannatettavana, että varastointi painottuisi suuren vaikutuksen, pienen todennäköisyyden kyvykkyyksiin, jotka saattavat jäädä yritysten ja markkinatoimijoiden varautumisfokuksen ulkopuolelle.

Varautumisen tulee olla riskiperusteista ja materiaalista varatumista ei tule nähdä irrallisen osana, vaan yhtenä osakokonaisuutena kokonaisvarautumisessa. Tämän myötä varastoinnin tulee tukea EU-lainsäädäntöön perustuvia riskiarvioita ja niihin varatumista, ml. CER- ja NIS2-direktiivien tuomat riskiarviot.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

ETL pitää kannatettavana, että varastoinnissa on mahdollisuus tehdä päätöksiä joustavasti tarpeen mukaan eli uusien uhkien tai puutteiden noustessa voidaan resursseja kohdistaa niihin ja tarvittaessa ajaa alas vähemmän ajankohtaista varastoa tai siirtää niiden maantieteellistä paikkaa. Varastointistrategiaa tukeva tavarankierto tulee toteuttaa niin, että ne toimivat mahdollisimman normaalisti markkinoilla, ilman hävikkiä tai äkillisiä ja suuria varastojen vapautuksia markkinalle. On myös kannatettavaa, että varastojen siirtoa häiriötilanteissa, niin logistiikan, päätöksenteon kuin rajat ylittävien lupien osalta, on huomioitu varastointistrategiassa ja siirtoja on harjoiteltu.

ETL katsoo, että ehdotettu tietojenvaihto ja tilannekuvaseuranta nähdään tärkeänä osana varastointistrategiaa ja yleistä varatumista.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja